

LBRIS

We know
books

Simona Nicoleta Lazăr

Mireasa și alte povestiri

E I K O N

București, 2024

Cuprins

Cuvânt de întâmpinare.....	5
(Scurtă) notă de autor	7
Mireasa	9
Dragomira	27
Casa cu tamariscă	55
Pas-de-deux șchiopătat, pe Plaja Pesmetului	119
Cuvânt de încheiere.....	132

Mireasa

1.

Nu! Ea nu a vrut nunta asta. Nu voia să se mărite cu bărbatul smead, nu prea înalt și cu ochi mici și rotunzi, de viezure, cu mustață firavă, rară, de părea că abia ce-i mijise. Ea și el erau cam deodată, prea tineri pentru viața în doi (chiar dacă ai bătrâni ar sări să îi spună că *mai demult* fetele ajungeau mirese *mai devreme*, încă). El, poate, să fi știut mai multe... c-așa-s băieții, își scot sabia mai repede din teacă, să îi încerce ascuțișul. Să nu-i prindă războiul nepregătiți. *Chicotește*. Apoi „își ia seama”, că nu-i deloc de răs ce se întâmplă. În juru-i lumea se agită, se fac meniuri, se caută bani de-mprumutat (și de dat înapoi după nuntă), unii întrebă de unde pot cumpăra carnea, pâinea, uleiul, vinul și tot ce le mai trebuie bucătăreselor satului. Mulți o firitisesc, discută despre rochie și voal, despre buchetul de mireasă, care-o să se ofilească, deja, până se va termina ceremonia din biserică... *Iar ea nici nu știuse chipul mirelui, până de curând!*

Bunică-sa o instruiseră bine: pe ulița satului, fetele ieșite din copilărie și femeile tinere nu trebuie să ridice capul dinaintea unui bărbat. „Puica bunichii, dacă nu-i din neamul

tău, nu te uita în ochii lui, maică. Zi *zâua bună* și grăbește pasul, să nu te vadă careva și să-nceapă satul a cârti că nu te-am învățat ce-i *rușinea*." Femeia era categorică și nu-i plăcea să-i iasă copiii și nepoții din vorbă. Nici măcar fata asta mai mică, pe care o crescuse până să intre la școală, o ținuse la ea în vacanțe și, uite, acu', după bacalaureat și după ce intrase acolo, la facultate, în loc să se ducă la mare, sau la munte, sau să fi rămas în oraș, să vadă filme la cinematograful, copchila tot în sat a venit. Și-a ajutat-o la câmp și la vie. *Ce nepoată vrednică!*

Bătrâna avea totuși o supărare: nu și-a dat seama când i-a apărut în drum băietul ăsta al lui Dumitrache; nu-l cunoștea bine și a simțit așa, nu știu cum, o răsucire de cuțit între coaste, când a-nțeles că odorul ei se va mărita cu el.

Reghina (încă un lucru care nu-i place este numele ei, pe care taică-su i l-a pus în amintirea unei iubiri din trecut și nu s-a sfiit să le zică asta maică-sii, bunică-sii, ba chiar și ei, mai încoace, după ce a crescut) s-a ascuns în cel mai friguros colț al casei. Și-a ridicat genunchii la gură și plânge cu gemete șterse, să n-o audă careva. Ea a respectat vorba bunicii. De câte ori a fost în sat, de când s-a făcut și ea mărișoară, n-a stat să se uite în ochii nimănu. Nu l-a văzut nici pe tânărul care vara toată a așteptat-o în capătul uliței, dându-i binețe. Toamna, când a început facultatea, s-a întors în oraș și... nici măcar nu poate să spună că „a uitat de el”, pentru că *nu îl observase*.

Cum să vezi chipul unui om, când tu ții privirea în pământ!? Cum să-ți trezească interesul? Ori sentimentele?

2.

Era octombrie. Prima săptămână de studenție. În pauza dintre două cursuri, pe culoarul lambrizat, un tânăr a oprit-o și i-a spus: „Bună ziua”. Apoi a continuat, pe nerăsuflăte: „Ce bine că te-am găsit!... Tu știi cât de mult te-am căutat?”. L-a privit nedumerită. „Doar nu m-ai uitat, deja!”, a dojenit-o el. *Să-l uitate? Dar cine era? Când s-au cunoscut?* El i-a zis că s-au întâlnit toată vara, în capătul uliței, când se-ntorcea ea de la prașilă. Că o saluta de fiecare dată, însă ea nu se oprea să-i vorbească. „Băieții din sat mi-au spus că ești îngâmfată. Dar eu știu că nu e așa...” „Nu, nu sunt îngâmfată!”, i-a răspuns. În vremea asta, o colegă o trăgea de mână, să intre în amfiteatru. Începea încă un curs. „Am să te-aștept și-n pauza următoare”, i-a strigat el. Ușa mare și grea s-a închis după fete. Apoi s-a deschis și una dintre studente – alta decât cea la care venise – i-a suflat iute: „Să cumperi 10 plăcinte, până atunci!”.

În pauza următoare, fetele au ieșit buluc pe culoar, să vadă dacă tânărul se mai afla acolo. Era primul subiect despre care puteau vorbi, altul decât: cursuri, profesori, bibliografii. Abia începeau să se cunoască între ei, să lege amiciții, să stârnească invidii, poate... Iar colega lor cu ochi căprui și frunte înaltă, cu trup subțire și brațe care înconjurau mereu un teanc de cărți mai greu decât ea, ei bine, tocmai ea dintre toate avea un pretendent. Nu era el cine știe ce frumusețe, dar la Litere sunt puțini băieți și orice intrus este, de fapt, binevenit.

„Hai, vezi unde e! Ne e foameeee!...”, strigau toate, tachinând-o, iar Reghina căuta pe culoar chipul tânărului care o abordase cu două ceasuri mai devreme. Nu-l vedea.

Sau nu-l recunoștea. Parcă zărise pe cineva care-și privea încordat vârful pantofilor – pusese o pungă mare *de-un leu* pe pervaz, lângă el. *Plăcintele?* S-a apropiat și l-a întrebat, cu o voce ușor îngroșată de situația neplăcută/neobișnuită: „Ai cumpărat zece?”. El a ridicat privirea și a început să-și miște buzele. Nu auzea ce spune, urechile îi erau înfundate cu câlți. A vrut să-l pună să repete, dar a simțit că cineva o trage de cot. S-a întors. Era el. Bărbatul de pe culoarul lambrizat. Bărbatul de la capătul uliței.

3.

Un *fiasco!* Așa a fost nunta Reghinei, pregătită în grabă, de parcă îi gonia din urmă o șleahță de tâlhari. Sau poate că astrele se așezaseră pe cer într-o ordine nepotrivită. De când el a cumpărat plăcinte pentru studentele de la Litere, până la cununia civilă, n-au trecut nici 40 de zile. Nici cât o lehuzie ori cât stau sufletele morților să bântuie pe pământ.

În ziua aceea, el a condus-o acasă, taică-su l-a văzut, l-a chemat „sus” și l-a băgat în bucătărie. Direct „în ședință”. Maică-sa rezema *ușorul ușii* (vopsit în verde, scorojit), voind să surprindă vreun cuvânt. Își frământa mâinile, iar ea, urmărindu-i nervozitatea, devenise la rândul ei agitată. Simțea că dincolo de ușă se discută lucruri grave, cu final implacabil. După o oră, sau mai mult, bărbații au ieșit de acolo asudați, dar triumfători. „Nevastă, hai, că nu-i vreme de stat. Avem de pregătit o nuntă! Iar mâine mergem la țară, să vorbim cu Dumitrache...” Maică-sa și-a întins brațele pe lângă corp, strângând pumnii. Și-a ridicat umerii, și-a încordat gâtul, a închis ochii și a inspirat adânc. A desfăcut palmele și a dat drumul aerului, cu zgomot, pe gură. S-a auzit ca un șuierat de vânt de

toamnă: *huuuuu!* Ori ca un oftat... Apoi a deschis ochii și a spus atât: „Bine!”.

Tânărul începea să se dezmeticească. A venit lângă ea și i-a cuprins umerii. Mâinile îi tremurau, corpul lui tremura. Apăsând cu palma umărul ei stâng, îi cerea sprijin și siguranță. Acceptase ceva, dar nici el nu știa prea bine ce acceptase. „O să fie bine..., o să fie bine..., o să fie bine...” Bărbatul mai mult bâiguia. Reghina a fost prima care a priceput că *n-o să fie bine*. A fost și prima care a înțeles că nu va putea schimba nimic din ceea ce s-a hotărât dincolo de ușa bucătăriei.

El a plecat în sat, la ai lui – trebuia să îi pregătească pentru vizita viitorilor cuscari. Ea a rămas în casă, fiindcă ochi și urechi avea și blocul *bară* în care locuia. Fiecare stradă era un fel de sat, fiecare bloc – o uliță, unde toți se știau și își cunoșteau viețile, cu bucurii și tristeți.

Nu se cădea să intre fata în gura lumii, înainte de nuntă... Mereu acest: *nu se cade*, care, pentru cei aflați la prima generație în oraș, însemna de fapt că veniseră cu satul în bagaje. Reguli și interdicții ancestrale, cutume – le căraseră pe toate în cartierele-dormitor și de aceea nu se adaptau în orașul care avea nevoie de ei (în uzine și ateliere), dar nu-i recunoștea ca fii ai locului. Nu s-a mirat nimeni când, într-o zi, în grădinile din fața fiecărui bloc, în loc de ronduri cu lalele și gherghine, au apărut straturi cu morcovi, ceapă și usturoi, ba chiar și araci pe care se înfășurau dezinvolt liane de fasole țucără. La scara de-alături, o vecină (care încă mai umbla desculță, cu catrință și cămașă albă cu platcă la piept) creștea sub ferestrele ei de la parter, toată vara și toată toamna, câte doi-trei godăcei, pe care-i tăia musai de Ignat. În

blocul de vizavi, la etajul doi, în balcon, o familie avea o micro-fermă avicolă – ah! diminețile acelea în care voiai să mai dormi, iar cocoșul cel roșu și pintenat striga „deșteptarea!” întregului cartier.

4.

Acum, principala lor problemă este virginitatea ei. Până să ajungă la Dumitrache, taică-su va trebui să o interogheze pe bunică-sa: știe ea ceva, o fi făcut fata lor vreo nefăcută? Nevasta îl tot înghiontește: „Vezi, mă, vezi!? Nu era mai bine întâi să întrebi fata? Dacă nu s-a întâmplat nimic și tu o măriți așa, că ți-e frică ție și de umbra ta...?”. Îi aude cum se ciorovăiesc. „Și dacă nu s-a întâmplat nimic, ce vrei? Să lăsăm să se întâmple? Lasă, că-i bine așa. Se mărită și atunci nu mai e în grija noastră, e în grija ginerelui.” „Da, că bun ginere ți-ai mai ales! Nu vezi că-i și el tot un copchil?” Maică-sa se oprește, înghite cu noduri saliva din gură, apoi îl întreabă, cu o umbră de teamă în glas: „Dar... el... ce ți-o zis? O umblat cu fata noastră? Adică... știi tu ce vreau să zic!”. „Dar cum puteam eu să-l întreb așa, fără ocolișuri? N-ai minte, femeie! De ce să rușinez băietul? Poate o umblat, poate n-o umblat. Eu l-am întrebat doar dacă vrea s-o ieie de nevastă și el o zis că da!”

Părinții Reghinei se împiedicau singuri în hainele prea largi ale prejudecăților de-acasă... „Și... și ce ți-a mai zis?” „Că, dacă se însoară cu ea, atunci o să vrea să vină și el în oraș. Să-i facem rost de buletin, de serviciu și, mai încolo, și de casă, pentru amândoi.” „Casă poate o să le dea de la serviciu de la el, dacă o să se înscrie pe listă, ca familie tânără. O să vină și un copchil...”, zice

femeia, gânditoare, răsucind în mână un capăt al cordonului rochiei de casă. „Copchil? Măi femeie, tu știi ceva și mie nu-mi zici! Ți-o fi povestit fata ceva...?” „Pfui, drace, bată-te peste gură! Dar ce-i fi voind tu să-mi spună? Fata-i cuminte!” „Bagi tu mâna-n foc?”, o întreabă, întors pe trei sferturi cu fața de la ea, mai degrabă pândind-o, să vadă dacă nu scapă vreun gest care să-i arate că știe. Nevasta lasă din mână capătul de cordon și, deja, nu mai este sigură ce-i adevărat și ce nu. „Și dacă tot se mărită, n-o mai las să meargă la facultate! Prea multă școală strică! Uite, dacă, în loc să se ducă în vacanță la bunică-sa la prășit, intra și ea în fabrică, să muncească, nu-l mai cunoștea vara asta pe băietu' lu' Dumitrache și nu mai trebuia să mă gândesc eu acum de unde fac rost de bani pentru nuntă. Că eu pe Dumitrache îl știu, n-o să dea el niciun franc, dacă se poate să dea alții!”

5.

În biserica de lemn, veche de vreo trei sute de ani – despre care se zice că ar fi „călătorit” încolo și-ncoace de vreo cinci ori, până să ajungă la ei în sat –, se îngrămădiseră mai multe persoane decât sunt de obicei la liturghie. Oamenii stăteau înghesuți unul în altul și abia dacă reușeau să-și ridice mâinile ca să își facă cruce, cu coatele strânse pe lângă corp și nimerind cu greutate mijlocul frunții, plexul (ori buricul, după cât de larg s-a obișnuit fiecare să se închine) și cei doi umeri (care, dacă am fi fost într-o poveste, ar fi fost poleiți cu praf de stele). Deși nu i-a văzut – toți erau în spatele ei –, știe că așa a fost. Și, chiar, în timpul ceremoniei, și-a imaginat efortul lor, care șemăna cu acela de a-și nimeri gura cu lingura al comesenilor așezați prea deși la un praznic.